

ЩОРІЧНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС “КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ”

ТВОРЧА РОБОТА УЧАСНИКА ТРЕТЬОГО ТУРУ
ЩОРІЧНОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
“КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ”
НА ТЕМУ:

“Реалізація державної регіональної політики в умовах децентралізації”

Альошина Світлана Сергіївна

прізвище, ім'я, по батькові учасника

Чугуївська районна державна адміністрація

місце роботи

начальник відділу економічного розвитку і торгівлі

носада

08.08.2018

дата виконання

підпис учасника

2018 рік

ВСТУП

Глобальною тенденцією сучасного світу є зростання ролі регіонів як одиниць регіонального рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації, демократизації та глобалізації.

Державна регіональна політика – це сукупність організаційних, правових та економічних заходів, які здійснюються державою у сфері регіонального розвитку країни з врахуванням поточного соціально-економічного стану регіонів та стратегічних завдань. Заходи спрямовуються на стимулювання ефективного розвитку продуктивних сил регіону, раціональне використання їх ресурсного потенціалу, створення нормальних умов життєдіяльності населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Державна регіональна політика являє собою складову частину загальнодержавної стратегії економічного та соціального розвитку України. Сучасна надмірна централізація управління, недосконала фінансово-економічна база місцевих органів влади призвели до виникнення значних диспропорцій у територіальній структурі економіки, накопичення на місцях господарських, економічних та соціальних проблем. Виходячи із загроз, що сьогодні посилюються зовнішньою агресією та внутрішніми проявами сепаратизму, питання української солідарності, єдності українського простору, міжрегіональної взаємодії для швидкого розвитку України стає завданням номер один для всіх державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб, активістів, підприємців, науковців, митців тощо. Тому, в Україні потрібно створити нову, європейську за змістом та українську за духом державну регіональну політику, яка має сприяти загоєнню ран, породжених війною та творити нову якість розвитку регіонів, громад та країни.

1.ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Фактично законодавство у сфері регіонального розвитку, яке сформувалося протягом 1991–2014 рр., мало створити цілісну та взаємоузгоджену систему, що визначає перелік стратегічних та планувальних документів у сфері регіонального розвитку, визначає інституції, що формують та реалізують державну регіональну політику та реалізують проекти регіонального розвитку, а також визначити та закріпити джерела фінансування регіонального розвитку. Проте чинні на сьогодні закони та нормативно-правові акти, на жаль, не є гармонізованими між собою. Вони побудовані на різних концепціях, містять різні пріоритети та різні способи правового регулювання.

У сфері державної регіональної політики діють Конституція України, Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341 «Про концепцію державної регіональної політики», закони України «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про Генеральну схему планування території України», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про державні цільові програми», «Про транскордонне співробітництво», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України», акти Президента України, Кабінету Міністрів України.

5 лютого 2015 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про засади державної регіональної політики», розробку якого було розпочато Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України ще у 2008 р. за активного залучення експертів проектів технічної допомоги Європейського Союзу. 1 березня 2015 р. Президент України П. Порошенко підписав Закон «Про засади державної регіональної політики» (№156-VIII). Прийнятий Закон закладає фундамент для нового

законодавства про регіональний розвиток в Україні, яке базується на кращих європейських практиках, та дає підстави для перегляду на його основі усього масиву законодавства, що в тій чи іншій мірі має відношення до реалізації державної регіональної політики.

Державна регіональна політика (ДРП), як складова частина внутрішньої політики України, реалізовуватиметься на принципах законності, співробітництва, паритетності, відкритості, субсидіарності, координації, унітарності, історичної спадкоємності, етнокультурного розвитку, сталого розвитку, об'єктивності. Принцип субсидіарності, зокрема, передбачає передачу владних повноважень на найнижчий рівень управління для найбільш ефективної реалізації.

Об'єктами ДРП є територія регіонів, макрорегіонів, мікрорегіонів, групи регіонів (або їх частин), міст, сіл, селищ, об'єднані за критеріями та в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів.

Суб'єктами ДРП є Президент, ВРУ, КМУ, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи.

Реалізація ДРП має здійснюватися на основі системи взаємопов'язаних документів: Державна стратегія регіонального розвитку України; План заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України; регіональні стратегії розвитку; плани заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку; інвестиційні програми (проекти), спрямовані на розвиток регіонів.

Для координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування із забезпечення формування та реалізації ДРП Законом передбачено утворення Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку (консультативно-дорадчий орган) та заснування регіональних агенцій регіонального розвитку за участю асоціацій підприємців, органів місцевого самоврядування, вищих навчальних закладів, наукових установ, громадських об'єднань.

Пріоритетами державної регіональної політики є: стимулювання та підтримка місцевих ініціатив щодо ефективного використання внутрішнього потенціалу регіонів для створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, підвищення якості життя людей; зменшення територіальної диференціації за індексом регіонального людського розвитку; формування конкурентоспроможності регіонів шляхом розроблення та реалізації програм і проектів підвищення конкурентоспроможності територій; стимулювання міжрегіональної інтеграції, інтеграції регіональних економічних, інформаційних, освітніх просторів у єдиний загальноукраїнський простір, подолання міжрегіонального відчуження; визначення проблемних територій у регіонах та реалізація державних заходів щодо вирішення проблем; створення ефективної системи охорони навколишнього природного середовища шляхом врахування екологічної складової у стратегіях регіонального розвитку, оцінювання, вирівнювання та зниження техногенно-екологічного навантаження на довкілля у регіонах; запровадження дієвих інструментів державної підтримки міжрегіональної інтеграції, виконання міжрегіональних програм і проектів; формування з урахуванням документів Ради Європи та Європейського Союзу нормативно-правової бази, необхідної для реалізації державної регіональної політики, визначеної цим Законом; поліпшення матеріального, фінансового, інформаційного, кадрового та іншого ресурсного забезпечення розвитку регіонів, сприяння здійсненню повноважень органами місцевого самоврядування; створення ефективних механізмів представництва інтересів регіонів на загальнонаціональному рівні і територіальних громад - на регіональному рівні.

Фінансування заходів ДРП передбачається за рахунок: міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів об'єднаних на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм, у

тому числі програм подолання депресивності територій; угод щодо регіонального розвитку; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Зараз на Харківщині утворено **16** об'єднаних територіальних громад, в яких проведені вибори. Серед яких 2 - громади Чугуївського району: Чкаловська селищна (об'єднала Коробочкинську, Іванівську, Леб'язьку, Базаліївську, Юрченківську сільські ради) та Малинівська селищна (об'єднала Старогнилицьку сільську раду).

Проект Перспективного плану формування територій громад Харківської області був схвалений обласною радою 18 червня 2015 року, а в першій редакції План було затверджено Розпорядженням КМУ від 23 вересня 2015 р. № 991. В процесі роботи рішенням Харківської обласної ради вже були внесені зміни, які також затверджені Розпорядженням КМУ від 21 грудня 2016 р. № 992-р. та від 10 березня №159-р 2017 року. Перспективний план формування територій громад Харківської області на сьогодні складається із 57 об'єднань територіальних громад. Ще 12 центрів потенційних об'єднаних громад, (за Перспективним планом та поза його межами), що ініціювали процес об'єднання, серед яких є майбутня Новопокровська об'єднана територіальна громада із центром у селищі Новопокровка Чугуївського району Харківської області.

2.1. ЧКАЛОВСЬКА СЕЛИЩНА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Чкаловська селищна об'єднана територіальна громада була створена 13.05.2016 р. Депутатський корпус громади у складі 26 депутатів та виконавчий комітет селищної громади роботу розпочинали з чистого аркуша. Реформа докорінно змінила пануючі уявлення про роль і значимість органів місцевого самоуправління у вирішенні проблем регіональної ваги. На багато питань потрібно було шукати відповіді. Було зрозуміло, що не лише інновації державного характеру стануть визначальними у реформуванні старої системи влади. Потрібно було створити принципово нову якісну систему управління новоутвореною громадою. Повноцінно запрацювали лише 01.01.17 р.

У середині травня 2018 року Чкаловська селищна ОТГ відзначила перші два роки свого існування. І хай зроблено далеко не все, що хотілось, перші здобутки є досить вагомими. Значно окріпла матеріально – технічна база в галузях комунальної служби, освіти, медицини: придбаний новий сучасний сміттєвоз на базі автомобіля МАЗ на 18 м³ та новий екскаватор, виконаний довгоочікуваний ремонт водонапірної башти Рожновського в селі Леб'яже, на що витрачено майже 0,5 млн. грн. Раніше про таку техніку з мізерними бюджетами годі було й мріяти, адже її вартість вимірюється мільйонами. Обслуговує вона всі населені пункти, які входять до Чкаловської селищної ОТГ. Виконано капітальний ремонт за новими європейським стандартами Леб'язької та Чкаловської амбулаторії. Активно розпочався перший етап енергомодернізації всіх навчальних та дошкільних закладів населених пунктів громади. Попереду ще два етапи, мета яких зовнішнє утеплення шкільних приміщень та дитячих садків до 2019 року. Знаковою подією в житті сільських освітян стало придбання сучасного кабінету фізики для Коробочкінського НВК вартістю 240 387,00 грн. та дитячого майданчика вартістю 100 000,00 грн. Школи поповнилися новими сучасними технічними засобами навчання. Придбано першочергове медичне обладнання в місцеві ФАПи та амбулаторії. Діють всі

Будинки культури і сільські клуби, успішно працює нова селищна бібліотечна система. Створено відділення соціальної допомоги сільським мешканцям, в якому працює 26 фахівців. Здійснюється допомога пільговим категоріям громадян: воїнам АТО, внутрішньо переміщеним особам. За кошти бюджету Чкаловської ОТГ майже всі мешканці громади з обмеженими можливостями забезпечені інвалідними колясками, милицями і ходунками. Є і нововведення: за рішенням сесії техпрацівники шкіл вперше отримали матеріальну допомогу на оздоровлення, а жінки, які народили немовлят, тепер отримують від громади по 2000 тис. грн. у вигляді одноразової допомоги.

Держава надає суттєву фінансову допомогу громаді. 01 березня 2018 року сесією Харківської обласної ради були виділені субвенції для Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади на загальну суму 2 621 716,0 гривень. У 2017 році Харківською обласною державною адміністрацією було надано кошти для Чкаловської ОТГ у розмірі 3 710 385,00 грн., які допомогли їй вирішити ряд проблемних питань, про які описано вище за текстом. Бюджет Чкаловської селищної ОТГ за минулий рік виконаний на 111%.

Основними напрямками діяльності Чкаловської ОТГ в 2018р. будуть: відкриття відділення Пенсійного Фонду України; впровадження капітальних ремонтів загальноосвітніх навчальних закладів громади та придбання сучасного навчального обладнання; здійснення ремонтів доріг в населених пунктах громади; будівництво міні-котелень в смт Чкаловське; закупівля спеціалізованої техніки для КП «Чкаловське ЖКЕУ-2013»; здійснення капітальних ремонтів та придбання сучасного медичного обладнання, спеціалізованих автомобілів для КП «Центр первинної медико-соціальної допомоги» Чкаловської селищної ради; відкриття дошкільного відділення (дитячого садку) при Базаліївській ЗОШ I-III ступенів; виплата соціальної допомоги мешканцям громади в тому числі на народження дитини. Сподіваємося що 2018 рік буде такий же успішний та плідний для Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади.

2.2. МАЛИНІВСЬКА СЕЛИЩНА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Малинівська селищна об'єднана територіальна громада була утворена в жовтні 2017 року внаслідок об'єднання Малинівської селищної та Старогнилицької сільської ради. Станом на 01 січня 2018 року в громаді проживає 8460 осіб. На території громади функціонують:

- школи - 3 (1 з них гімназія та 1 ліцей)
- дитячий садочок - 2
- амбулаторія - 1
- ФАП – 1

Йде перший рік роботи об'єднаної громади, але вже є перші досить вагомі здобутки. Значно окріпла матеріально – технічна база в галузях комунальної служби, освіти, медицини. Розпочато роботу щодо розроблення Стратегії розвитку Малинівської селищної об'єднаної територіальної громади. Сьогодні у Малинівці реалізується проект міжнародної технічної допомоги, а саме проект міжнародного благодійного фонду «Подих України» за темою «Будівництво житла для мешканців будинку сімейного типу у смт. Малинівка». Будівництво за проектом почалося у 2017 році. Відкриття об'єкту планується на вересень 2018 року. Також у минулому році за кошти Харківського обласного бюджету зроблено ремонти внутрішніх приміщень шкільної їдальні та завершені роботи по капітальному ремонту покрівлі у Малинівській гімназії. Громада активно приймає участь у обласному конкурсі міні-проектів «Разом в майбутнє». Так у 2017 році за кошти проекту було проведено заходи з енергоефективності у Малинівському дитячому садочку, у 2018 реалізується ще 2 проекти за якими буде придбано обладнання для шкільної їдальні та замінено електропроводку у будинках ОСББ. До кінця 2018 року буде збудовано дві сучасні медичні амбулаторії.

Відновлено проведення відкритого обрядового фестивалю «Весілля в Малинівці – плюс», що привертає туристів зі всієї країни та робить

Малинівську громаду відомою та пізнаваною серед всіх інших громад Харківської області.

2.3. НОВОПОКРОВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

Новопокровська селищна рада готується стати третьою об'єднаною територіальною громадою Чугуївського району Харківської області. Саме в цій громаді були вперше реалізовані проекти за фінансуванням Європейського Союзу (ЄС). ЄС підтримує регіональну політику в Україні через низку програм і проектів. Програма Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» (ППРРУ) є новим проектом, який реалізуватиметься через бюджетну підтримку, технічну допомогу та проекти Twinning спільно з адміністраціями країн-членів ЄС. Метою проекту є сприяння суспільному, економічному та територіальному згуртуванню країни. Реалізація проекту надасть можливість підвищити потенціал українських органів державної влади та інших зацікавлених сторін щодо розробки та впровадження ефективної політики регіонального розвитку, сприятиме поліпшенню законодавства у сфері регіональної політики, забезпеченню стабільного та передбачуваного фінансування регіонів і міст, фінансовій автономності місцевих органів самоврядування, більшій конкурентоспроможності регіонів та соціально-економічній інтеграції. Крім того, ЄС прагне визначити доречні дії з підтримки заходів на базі громад, що стосуються тимчасового розміщення та розселення переміщених осіб, їхньої інтеграції у приймаючих громадах та скорішого відновлення на постраждалих від конфлікту територіях, що перебувають під контролем уряду України. Ця ініціатива є частиною довгострокової підтримки ЄС Програми реформування політики регіонального розвитку, що впроваджується урядом України. Ціль ініціативи полягає в тому, щоб зміцнити потенціал місцевих органів влади та інших зацікавлених сторін у розробці та реалізації ефективних програм регіонального розвитку. У ситуації, що склалася наразі в Україні, це означає, у тому числі, забезпечення своєчасних і адекватних стратегій реагування та допомоги населенню в тяжкому становищі,

пов'язаному з прибуттям великої кількості людей, які тікають від війни та анексії їхніх рідних міст, а також у спробах відновити мінімальні рівні послуг на територіях, які повернулися під контроль уряду.

Новопокровська селищна рада є лідером Чугуївського району саме в плані залучення міжнародної технічної допомоги. Сьогодні в громаді реалізовано проекти МТД за рахунок чого отримано інвентар та обладнання для проведення заходів у Новопокровському селищному Будинку культури, встановлено дитячий майданчик, встановлено вуличні тренажери, придбано обладнання для розвитку соціального підприємства «Пряниковий будинок». Відновлено роботу будинку культури: відбудовано котельню на твердому паливі, повністю замінено систему опалення, зроблено капітальний ремонт покрівлі та ремонт спортивної зали, придбано сучасні спортивні тренажери та інвентар. Реалізовано проект МОМ (Донор: Європейський Союз) «Об'єднуємось за покликом душі». Результати: 103,16914 тис. грн. на заходи по соціальній та психологічній адаптації ВПО через їх залучення до отримання оновлених послуг сільським будинком культури, запобігання соціальному відторгненню внутрішньо-переміщених осіб та осіб з інвалідністю, згуртування громади, підвищення її національної свідомості та залучення якомога більше громадян, до створення та реалізації спільних проектів задля сталого розвитку селища. Також за проектом розпочато капітальний ремонт будівлі амбулаторії розташованої за адресою: 63523, Харківська область, Чугуївський район, смт. Новопокровка, вул. Маєвського, буд. 38. Проект реалізується за рахунок коштів донора - німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ. Бюджет проекту: 1215,00 тис. грн. Сьогодні розпочато роботи з будівництва фізкультурно-оздоровчого комплексу у смт. Новопокровка Чугуївського району Харківської області по вул. В.Вішталя, 9-А вартістю 18,6 млн.грн.

Ці приклади ще раз доводять, успішність реалізації державної регіональної політики - створення умов для динамічного, збалансованого розвитку території, підвищення рівня життя населення Чугуївського району!

Узагальнюючи сутність та зміст діяльності щодо впровадження державної регіональної політики, можна зробити висновок, що ця діяльність повинна сприяти демократизації процесів управління кожним регіоном та місцевого самоврядування, удосконаленню інтеграційних зв'язків між органами державного управління та регіональними органами влади. При цьому правові та економічні відносини й регулятори між державою і регіональними органами влади повинні будуватися на конституційних засадах за принципом верховенства загальнодержавного права та законів

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Законодавчий акт: Верховна Рада України. Закон України «Про засади державної регіональної політики» (Відомості Верховної Ради), 2015, № 13, ст.90), 2015
2. Веб-сайт «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» (<http://surdp.eu>);
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://rada.gov.ua>);
4. Урядовий портал (www.kmu.gov.ua);
5. Незалежне Бюро Новин (<http://nbnews.com.ua>);
6. Європейська правда (www.eurointegration.com.ua);
7. Представництво Європейського Союзу в Україні (http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm);
8. Інститут громадянського суспільства (<http://www.csi.org.ua/www/>);
9. Центр досліджень прикордоння (<http://sufront.org/uk>);
10. Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень (<http://pfirs.org/en/>);
11. Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні (<http://municipal.gov.ua>);
12. Офіційне інтернет-представництво Президента України П. Порошенка (<http://www.president.gov.ua>);